

Dönem : 1

Toplantı : 4

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 654

Seçimlerle ilgili kanunların bâzı hükümlerinin değiştirilmesi ve bu kanunlara bâzı hükümler eklenmesi hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyon raporu (Millet Meclisi 1/841; Cumhuriyet Senatosu 1/561)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 975)

Millet Meclisi

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü

Sayı : 11049 - 63380

10 . 6 . 1965

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 9 . 6 . 1965 tarihli 125 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, seçimlerle ilgili kanunların bâzı hükümlerinin değiştirilmesi ve bu kanunlara bâzı hükümler eklenmesi hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı

Fuad Sirmen

Not : Bu tasarı 20 . 4 . 1965 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş Genel Kurulun 28 . 5 ; 8 , 9 . 6 . 1965 tarihli 118, 124 ve 125 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. S : 975)

Geçici Komisyonun raporu

Cumhuriyet Senatosu

Geçici Komisyon

Esas No : 1/561

Karar No : 2

18 . 6 . 1965

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisinin 9 Haziran 1965 tarihli 125 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oyla kabul edilen seçimlerle ilgili kanunların bâzı hükümlerinin değiştirilmesi ve bu kanunlara bâzı hükümler eklenmesi hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 10 Haziran 1965 tarih ve 11049 - 63380 sayılı yazılılarıyla Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmiş ve Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına da, Cumhuriyet Senatosunun 15 Haziran 1965 tarihli Birleşiminde Anayasa ve Adalet Komisyonu ile İçişleri Komisyonundan seçilen 5 er üyeden geçici olarak kurulu Komisyonumuza havale edilmiş idi.

16 Haziran 1965 tarihinde Başkanlık Divanını seçen Komisyonumuz, 17 ve 18 Haziran 1965 tarihlerinde, Adalet Bakanlığı temsilcileri de hazır oldukları halde, toplanarak tasarı üzerinde gerekli incelemeleri yapmıştır.

Komisyonumuz; 17 Haziran 1965 tarihinde yaptığı toplantıda yoklama kurulları tarafından adayların seçilmesi işleminin oy verme gününden ne kadar önce yapılmasının uygun olacağı konusu üzerinde özellikle durmuş ve 18 Haziran tarihinde yaptığı toplantıya Yüksek Seçim Kurulundan bir üye ile basım işlerinde bilgi sahibi üç mütahassısı davet ederek kendilerinden izahat almıştır.

I - Gerekli görüşmelerden sonra tasarının tümü Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

II - Tasarının Millet Meclisi tarafından kabul edilen 2, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15 ve 16 nci maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul olunmuştur.

III - Tasarının Millet Meclisi tarafından kabul edilen 1, 3, 4, 7, 10 ve 12 nci maddeleri Komisyonumuzca değiştirilmiştir.

Madde değişikliklerinin gerekçesi

Madde 1. — Komisyonumuz, siyasi parti adaylarının seçilecekleri yoklama günü ile oy verme günü arasındaki zamanın, yapılacak işlerin emniyet içinde ve tam olarak yapılabilmesine yeterli olmasını zorunlu gördüğünden ve fazla olmasının ise, siyasi, içtimai, iktisadi ve malî yönlerden pek çok zarar doğuracağı kanısında olduğundan, bu konu üzerinde hassasiyetle durmuştur.

Komisyonumuza bilgi veren Yüksek Seçim Kurulu üyesi, genel olarak, müşterek oy puslalarının basımı, sayımı, paketlenmesi, sevki, ilçe seçim kurulları tarafından mühürlenmesi ve sandık kurulu başkanlarına tevzii işlerinin - adayların radyo ve Resmî Gazete ile ilânı günüyle oy verme günü hariç - ancak (38) günde görülebileceğini hesapladıklarını belirttikten sonra, özel olarak, basım işinin Türk Tarih Kurumu matbaasında, otomatik makinalarla sayma dâhil, (7) günde başarılabileceğini tesbit ettiklerini, paketlenmenin ayrıca zaman alacağını, posta vasıtasıyla ve uzak yerlere daha önce yapmayı düşündükleri sevkiyat için (15) gün ayırmanın ihtiyatlı bir tedbir olacağını, müşterek oy puslalarının ilçe seçim kurulları tarafından mühürlenmesinin 2, 3 güne ihtiyaç göstereceğini ve sandık kurulu başkanlarına 2 gün önce dağıtılmasının kanun emri olduğunu, tabii ve teknik muhtemel ârizaların da zaman kaybını gerektirebileceğini söylemiştir.

Basım işlerinde bilgi sahibi mütahassıslar da, müşterek oy puslalarının ancak düz baskı yapan matbaalarda basılabileceğini ve Türk Tarih Kurumu matbaasında, otomatik makinalarla sayma dâhil, (7) günde basılmasının gerçekten başarı sayılması gerektiğini bildirmişlerdir.

Komisyonumuz, her ne kadar kanunlarımıza göre seçim propagandası oy verme gününden önceki (20) güne hasredilmiş ise de, yoklamaların hemen ertesi günü adayların ve siyasi partilerin teşkilâtının, propaganda hariç, seçim çalışmalarına başlamalarının kaçınılmaz ihtiyaç ve âdet haline gelmiş olduğunu, memleketimizin, (35) günü propagandasız da olsa, (55) gün sürecek bir seçim çalışmasına ve seçim atmosferi içinde yaşamaya tahammül edemeyeceğini, böyle uzun süreli seçim çalışmalarının, yalnız siyasi ve içtimai yönden değil, aynı zamanda iktisadi bakımdan zararlı ve malî bakımdan da külfetli olacağını, kanunlarımıza göre her yıl seçim yapılacağını, Ankara'da bir matbaa yerine birkaç matbaadan faydalanılabileceğini, hattâ, Trakya ve Çanakkale bölgeleriyle Karadeniz sahillerindeki seçim çevrelerine ait müşterek oy puslalarının İstanbul'da bastırılıp İstanbul'dan sevk olunabileceğini, uzak seçim çevrelerine ait müşterek oy puslalarını önce bastırıp önce gönderme, sevkiyatta her seçim çevresi için ve mutlaka postaya bağlanılmayıp, mümkün olduğu kadar uçaktan, kapalı, kapıları mühürlenebilir ve muhafaza altında tutulabilir kamyonlardan faydalanma, hava alanı bulunan il seçim kurullarına, oy puslalarının teslim alma ve o illere yakın illerin seçim kurullarına teslim etme bakımından niyabet verme, nihayet Devletin her çeşit imkân ve vasıtalarından faydalanma suretiyle, ayrıca, yeni kanunun getirdiği birisi müşterek oy puslası basımı ve diğeri bu puslaların ilçe seçim kurulları tarafından mühürlenmesi gibi 2 yenilikten dolayı eski kanunda (35) gün olan ve 1950 den beri yeterli olduğu tecrü-

belerle tesbit edilmiş bulunan sürenin, sırf sözü edilen 2 yenilik sebebiyle (20) gün uzatılarak (55) güne çıkarılmasının kabule şayan olamayacağını göz önünde bulundurarak, Yüksek Seçim Kurulu tarafından düşünülen zamanın (14) gün kısaltılarak (56) günden (42) güne indirilebileceği kanısına varmış ve bu sebeple, siyasi parti adaylarının seçilecekleri yoklamaların oy verme gününden önceki (42) ci gün yapılmasını uygun görmüştür. 42, 7' ye bölünebileceği için, yoklama Pazar gününe de raslıyacaktır.

Madde 3. — Millet Meclisi tarafından kabul edilen 1 nci maddedeki (56 ncı gün), Komisyonumuzca (42 ncı gün) olarak değiştirildiğinden, Millet Meclisi tarafından kabul edilen bu maddedeki (50 ncı gün) de, o değişikliğe mütenazır olarak, (37 ncı gün) e çevrilmiştir.

Madde 4. — Değişiklik, sadece süre bakımından tasarının 1 nci maddesine mütenazır olarak yapılmıştır.

Madde 7. — Değişiklik, aynı maksatla yapılmıştır.

Madde 10. — Değişiklik, maddede (fıkra) olarak geçen sözlerin, doğrulanarak (benî) e çevrilmesinden ibarettir.

Madde 12. — 13 Şubat 1965 tarihli ve 533 sayılı Kanununun 8 nci maddesiyle, Millet Meclisinin genel oyla seçilen üye tamsayısının beşte birinden fazla milletvekilliği kazanamamış olan siyasi partilere, Milletvekili Seçimi Kanununun 32 nci maddesinin değişik 3 ncü fıkrasının uygulanması sonucunda millî seçim çevresinde düşen milletvekilliği sayısının üçte birine eşit sayıda aday gösterme hakkı tanınmış idi.

Millet Meclisi, yaptığı değişiklikle, bu hususa ait hükmü tasarıdan çıkarmıştır.

Komisyonumuz, bu hükmün prensibolarak yaşamasını faydalı bulmuş, kanunlarda aranılan objektiflik ve eşitlik prensiplerini de göz önünde tutarak, bütün siyasi partilere uygulanması gerekeceği kanısına varmış ve değişikliği bu maksatla yapmıştır.

IV - Komisyonumuz, tasarının, mahiyet ve müstaceliyetini göz önünde bulundurarak, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini teklif etmeyi de kararlaştırmıştır. Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Aydın 12 nci maddeye muhalifim O. S. Sarıgöllü	Sözcü Tokat Z. Betil	Kâtip Samsun R. Rendeci	Kastamonu 12 nci maddenin metinden çıkarılması lehindeyim, 10 ncu maddedeki 7 nci bende muhalifim N. Tuna İzmir Söz rakkım saklıdır L. Bozcalı
Cumhurbaşkanınca S. Ü. 1 nci maddedeki sürenin 35 gün olması lehnideyim O. Köksal	Tabii Üye 1 nci maddedeki sürenin 35 gün olması lehindeyim. 12 nci madde millî bakıyenin tümünün genel merkeze bırakılması lehindeyim E. Ayhan	Ağrı S. Türkmen	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Seçimlerle ilgili kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesi ve bu kanunlara bazı hükümler eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 neî maddesinin 1 neî bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 neî maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 15 neî maddesinin 1 neî fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Siyasi partiler aday listelerini ve adaylarının listelerdeki sıralarını kanun ve kendi tüzükleri gereğince, seçim çevrelerinde demokratik usuller dairesinde yapacakları yoklamalarla, oy verme gününden önceki 56 neî gün tesbit ederler.

MADDE 2. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 neî maddesinin 1 neî bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 neî maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 18 neî maddesinin 1 neî fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Her sınıftan muvazzaf subaylarla askerî memur, askerî hâkim ve astsubaylardan ordudan ayrılma haklarını kazanmış bulunanlar; genel ve ara seçimlerin başlangıcından iki ay önce, seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde, yenileme kararının ilânından başlayarak yedi gün içinde, ayrılma isteğinde bulunmadıkça, görevli oldukları veya emirleri altındaki askerî birlik ve müesseselerin bulunduğu seçim çevrelerinden ve oy verme gününden en az 60 gün önce ayrılma isteğinde bulunmadıkça, yurdun hiçbir seçim çevresinden, adaylıklarını koyamazlar, aday gösterilemezler ve seçilemezler.

MADDE 3. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 neî maddesinin 1 neî bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 neî maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 19 neî maddesinin 1 neî fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Milletvekilliği adaylığı için oy verme gününden önceki ellinci gün saat 17 ye kadar müracaat edilir.

MADDE 4. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 neî maddesinin 1 neî bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 neî maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 22 neî maddesinin 1 neî fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Adaylıklar kesinleştikten sonra, Yüksek Seçim Kurulu bütün adayları oy verme gününden önceki kırkıncı gün, seçim çevreleri itibariyle radyo ve Resmî Gazete ile ilân eder.

MADDE 5. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 neî maddesinin 1 neî bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 neî maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 24 neî maddesinin (a) bendi, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

a) Siyasi partiler için, 26 Nisan 1961 günlü ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun, 13 Şubat 1965 günlü ve 533 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan 78 neî maddesi uyarınca hazırlanmış birleşik oy pusulası,

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

Seçimlerle ilgili kanunların bâzı hükümlerinin değiştirilmesi ve bu kanunlara bâzı hükümler eklenmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1964 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 15 nci maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Siyasi partiler aday listelerini ve adaylarının listelerdeki sıralarını kanun ve kendi tüzükleri gereğince, seçim çevrelerinde demokratik usuller dairesinde yapacakları yoklamalarla, oy verme gününden önceki kırkikinci gün tesbit ederler.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 19 ncu maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Milletvekilliği adaylığı için oy verme gününden önceki otuzyedinci gün saat 17 ye kadar müraaat edilir.

MADDE 4. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 22 nci maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Adaylıklar kesinleştikten sonra, Yüksek Seçim Kurulu bütün adayları oy verme gününden önceki yirmiyedinci gün, seçim çevreleri itibariyle radyo ve Resmî Gazete ile ilân eder.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

MADDE 6. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun, 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 27 nci maddesinin 2 nci bendi, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

2. Siyasi partiler için, birleşik oy puslalarından başka oy puslaları,

MADDE 7. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 39 neu maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Adaylıkların geçici olarak ilânından itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, il seçim kurullarınca, en geç, oy verme gününden önceki kırkbeşinci gün akşamına kadar karara bağlanır.

MADDE 8. — 26 . 4 . 1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 10 neu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Ek fıkra — Son nüfus sayımına göre nüfusu 200 000 i aşan ilçelerde, mümkün olduğu nisbetle nüfus sayısında eşitlik gözetilerek yeniden birer ilçe seçim kurulu teşkil edilir.

MADDE 9. — «Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 26 Nisan 1965 tarihli ve 298 sayılı Kanun» un, 13 . 2 . 1965 tarihli ve 533 sayılı Seçimlerle ilgili kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkındaki Kanunla değiştirilmiş olan 78 nci maddesinin 9 neu fıkrasının 2, 4, 7 ve 8 nci bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

2. Her oy puslasının bir yüzü, seçime katılan siyasi partilerin oy puslalarının yanyana ve birbirinden belirli kahlılıkta birer çizgi ile ayırılmış olarak «Birleşik oy puslası» şeklinde düzenlenir, birleşik oy puslası üzerinde siyasi partilerin oy puslalarının sırası Yüksek Seçim Kurulu tarafından siyasi partilerin temsilcileri önünde ad çekmek suretiyle tesbit edilir.

4. Birleşik oy puslaları, sandık seçmen listesine dâhil seçmen sayısını karşılayacak miktarda, her birinin arkası ilçe seçim kurulu başkanlığı mührü ile mühürlenmiş olarak, 68 nci madde ile tesbit edilen usule göre, sandık kurulları başkanlarına sayı ile teslim edilir.

7. Oyunu, siyasi partilerden biri lehine kullanmak isteyen seçmen kapalı oy verme yerinde, birleşik oy puslası üzerinde, dilediği siyasi partinin puslasında bulunan o partiye ait oy puslasının her hangi bir yerine Yüksek Seçim Kurulunca imal ettirilip sandık kurullarına kadar ulaştırılmış ve sandık kurulu başkanında oy verme süresince bulundurulması mecburi olan ve birleşik oy puslası ile birlikte kendisine verilen «Evet» yazılı mührü basar, birleşik oy puslasını zarfa koyup içice kapatır. Oyunu kullanan seçmen «Evet» yazılı mührü sandık kurulu başkanına hemen geriverir.

8. Kullanılmıyan birleşik oy puslaları, hakkında her biri, karşılıklı köşeleri arasında çaprazlama iki çizgi çekilmek suretiyle birer büyük çarpı işareti ile iptal edildikten sonra, kullanılmamış zarflar hakkındaki 97 nci madde hükmü aynen uygulanır.

MADDE 10. — Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun 13 . 2 . 1965 tarihli ve 533 sayılı Kanunun 4 neu maddesi ile değiştirilen 103 neu maddesinin 6 nci ve 7 nci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, 8 nci fıkrası maddeden çıkarılmış ve yerine 9 neu fıkra 8 ve 10 neu fıkra da 9 neu fıkra olarak değiştirilmiştir.

6. Birleşik oy puslasında siyasi partilere ayrılan oy puslalarının birden fazlasına «Evet» mührü basılmış oy puslaları,

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 6. — Millet Meclisinin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 303 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun 1 ncı maddesinin 1 ncı bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Seçimi Kanununun 1 ncı maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 39 ncü maddesinin 1 ncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Adaylıkların geçici olarak ilânından itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, il seçim kurullarınca, en geç, oy verme gününden önceki otuzikinci gün akşamına kadar karara bağlanır.

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millet Meclisi metninin 9 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun 13 . 2 . 1965 tarihli ve 533 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi ile değiştirilen 103 ncü maddesinin 6 ncı ve 7 ncı bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, 8 ncı bendi maddeden çıkarılmış ve yerine 9 ncü bend 8 ve 10 ncü bend de 9 ncü bend olarak değiştirilmiştir.

6. Birleşik oy pusulasında siyasi partilere ayrılan oy pusulalarının birden fazlasına «Evet» mührü basılmış oy pusulaları,

7. Hiçbir yerine «Evet» mührü basılmamış birleşik oy pusulaları ile birden fazla siyasi parti-

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

7. Hiçbir yerine «Evet» mührü basılmamış birleşik oy puslaları ile birden fazla siyasi partinin oy puslasına sirayet etmiş «Evet» mühürlü oy puslaları.

8. Oy zarfı içinde, el ilâm, her hangi bir kâğıt veya bağımsız adaya ait oy puslası ile birlikte çıkan birleşik oy puslaları ile bağımsız adaylara ait oy puslaları.

9. Fıkradaki bendler dışında kalan ve özel kanunlarınca muteber sayılmıyan oy puslaları.

MADDE 11. — «Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Kanun» un, 181 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Seçim giderleri, genel bütçeden ödenir. Bunun için gerekli ödenek Adalet Bakanlığı bütçesindeki tek maddeden ibaret özel bölüme toplam olarak konur.

MADDE 12. — Milletvekili Seçimi Kanununun 33 ncu maddesinin (C) fıkrasının III ve V nci bendleri kaldırılmıştır.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

nin oy puslasına sirayet etmiş «Evet» mühürlü oy puslaları,

8. Oy zarfı içinde, el ilânı, her hangi bir kâğıt veya bağımsız adaya ait oy puslası ile birlikte çıkan birleşik oy puslaları ile bağımsız adaylara ait oy puslaları,

9. Fıkradaki bendler dışında kalan ve özel kanunlarınca muteber sayılmayan oy puslaları.

MADDE 11. — Millet Meclisi metninin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu Üyelerinin Seçimi Kanununun 1 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 33 ncü maddesini değiştiren 13 Şubat 1965 tarihli ve 533 sayılı Kanunun 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 8. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin 1 nci bendi ile değiştirilmiş olan 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu Üyelerinin Seçimi Kanununun 1 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan 33 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 33. — Siyasi parti adaylarından seçilenler aşağıdaki şekilde tesbit edilir :

A) Her seçim çevresinde 32 nci maddenin 2 nci fıkrası gereğince partilere düşen milletvekilliği sayısı kadar milletvekili her parti listesinin başından itibaren sayılmak suretiyle seçilmiş sayılır.

B) Bu işlemler açık olarak yapılır ve adaylarla müşahitler hazır bulunabilirler.

İl seçim kurulu başkanı milletvekilliğine seçilenleri gösteren tutanağın bir örneğini o seçim çevresinde derhal ilân ettirir. Diğer bir örneğini de bir hafta süre ile il seçim kurulunun kapısına astırır.

C) Yüksek Seçim Kurulu, her seçim çevresindeki il seçim kurulu başkanlığının kendisine yıldırım telgrafla bildireceği ve ayrıca yazı ile teکیدedeceği sonuçlara göre derhal 32 nci maddenin 3 ve 4 ncü fıkralarını uygulayarak her siyasi partinin millî seçim çevresinde ne kadar milletvekilliği kazandığını tesbit eder.

Bu milletvekilliklerinin dağıtımını ve bunların hangi adaylar olacağı aşağıdaki şekilde tesbit edilir :

I - İlk önce milletvekillikleri tamamiyle doldurulmamış her seçim çevresinde her partinin bakiye muteber oylarını gösteren sayının o seçim çevresinin (seçim sayısı) na göre yüzde oranı bulunur. Bu seçim çevreleri her parti için ayrı ayrı olmak üzere, bu yüzde oranlarının büyüklük sırasına göre birer birer liste halinde sıraya konur.

II - 32 nci maddenin 3 ncü fıkrasının uygulanması sonucunda, her partiye millî seçim çevresinde düşen milletvekillikleri yukardaki (I) numaralı bendde yazılı listenin başından başlayarak o partiye verilir.

Milletvekillikleri tamamiyle doldurulmamış bir seçim çevresi, birden fazla parti listesinde yer aldığı takdirde boş milletvekillikleri partilerin o seçim çevresindeki bakiye oy sayılarının büyüklük sırasına göre verilir. Bu suretle boş milletvekillikleri doldurulduktan sonra o seçim çevresinin adı diğer partilerin listelerinden silinir.

Bu şekilde belli seçim çevrelerinde belli bir partiye verilen milletvekilliklerine seçilen adaylar, 32 nci maddenin 2 nci fıkrasına göre seçilmiş bulunmaları haric olmak üzere, o seçim çevresindeki parti aday listesinden baştan itibaren mevcut sıraya göre tesbit edilir. Yüksek Seçim Kurulu

MADDE 13. — «Cumhuriyet Senatosu Üyeleri Seçim Kanununun değiştirilmesine dair olan 17 . 4 . 1964 günlü ve 447 sayılı Kanunun» birinci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 17 Nisan 1964 tarihli ve 447 sayılı Kanunun birinci maddesinin birinci bendi ile değiştirilmiş olan, 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu Üyelerinin Seçimi Kanununun birinci maddesi gereğince 1, 2 ve 3 ncu fıkraları Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de uygulanan, 13 . 2 . 1965 gün ve 533 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile değiştirilen 32 nci maddesinin 4 ncu fıkrası hükmü dahi Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde uygulanır.

MADDE 14. — 533 sayılı ve 13 . 2 . 1965 günlü Kanunun 10 neu maddesi ile bir ek madde konulmuş bulunan «Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Kanun» a aşağıdaki maddeler eklenmiştir :

EK MADDE 2. — Yüksek Seçim Kurulunca kanun hükmünce radyolarla yayınlanması zorunlu olan veya gerekli görülen her türlü konularda ve il seçim kurulları tarafından kanun hükmünce kendi illeri radyolarında yayınlanması zorunlu olan veya gerekli görülen konularda, yapılacak radyo yayınlarından, Türkiye'de yayın yapan radyolarda ücret alınmaz.

EK MADDE 3. — Yüksek Seçim Kurulunca gerekli gösterilecek ilçe ve seçimlerde, seçimlerin başlangıcından ilçe birleştirme tutanağının düzenlenmesine kadar, ilçe seçim kurulu başkanlarının esas hâkimlik görevleri, hâkimin tâyin edeceği ölçü ve şekilde tamamen veya kısmen, Yüksek Hâkimler Kurulunca, yetki verilecek başka hâkimlere gördürülür.

10 neu maddenin son fıkrası uyarınca kurulacak ilçe seçim kurullarına hangi hâkimin başkanlık edeceği de Yüksek Hâkimler Kurulunca tesbit edilir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

lu, bu ana kadarki, işlemler sonucunda seçilmiş olan milletvekillerinin adlarını her partinin Genel Başkanlığına derhal yazı ile bildirir.

III - Yüksek Seçim Kurulu 32 nci maddenin 3 nü fıkrasının uygulanması sonucunda siyasi partilere millî seçim çevresinde düşen milletvekilliği sayısının 2/3 sine eşit sayıdaki milletvekilliklerini 2 nci bendde gösterilen esaslar dairesinde tesbit eder ve bu işlem sonucunda seçilmiş olan milletvekilliklerinin adlarını partinin Genel Başkanlığına derhal yazı ile bildirir. Bu bildiriye ayrıca her partinin genel merkezindeki yetkili organın millî seçim çevresinde o partiye düşen milletvekilliği sayısının ne kadarını seçerek bildirmesi gerektiğini de belirtir. Bu şekilde seçilecek olan adayların sayısı o partinin millî seçim çevresinde kazandığı milletvekilliği sayısının 1/3 eşit olmak gereklidir. Bu bildiriye alan partinin genel merkezindeki yetkili organ, bildirinin alınmasından başlayarak 3 gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna, 15 nci madde uyarınca tesbit edilmiş olup aday listesinde adının bulunması şartıyla o parti üyelerinden veya o partinin listesinde yer almış olan bağımsızlardan kimlerin milletvekili seçilmiş sayılacağını yazı ile bildirir. Bunların milletvekillikleri doldurulmamış seçim çevreleri arasında bölüşülmesi için (I) nci bendde gösterilen şekilde yeniden düzenlenecek liste esastır. Bu suretle partiler arasında yeniden bölüşülen geriye kalmış seçim çevrelerinden hangilerinde, ilgili partinin Genel Başkanlığının yazısında adları geçen adayların hangilerinin seçilmiş sayılacağı, Yüksek Seçim Kurulunca ad çekme yolu ile tesbit edilerek sonuç derhal ilgili siyasi partinin Genel Başkanlığına yazı ile bildirir.

IV - Yukardaki I, II ve III nü fıkraları uyarınca seçilen milletvekillerine Yüksek Seçim Kurulunca derhal birer seçim tutanağı verilir.

Ve bu tutanakların birer örneği Millet Meclisi Başkanlığına gönderilir. Tutanakların ikişer örneği de Yüksek Seçim Kurulunda saklanır.

V - Yukardaki işlemler arasında seçime katılan siyasi partilerin yetkili genel merkez organları Yüksek Seçim Kurulunda birer temsilei bulundurabilirler. Bu takdirde Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanununun 17 nci maddesi hükmü uygulanır.

MADDE 13. — Millet Meclisi metninin 13 nü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Millet Meclisi metninin 14 nü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

MADDE 15. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 16. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 15. — Millet Meclisi metninin 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Millet Meclisi metninin 16 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

